85
21

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS *manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ-nonâ Januarii.*

M. CLAUDIO BURLET, Doctore Medico, Præſide.

An interioris corporis humani infida cognitio ex Anatome?

I.

UT inſciis parentibus, nec quidquam tale cogitantibus, quin & nolente interdùm matre homo generatur, ſic vivit prope neſcius quâ contineatur effectione vita. Ex uteri clauſtris foras erumpit parvulus ac debilis, majorem poſthac ſenſim acquirit creſcendo molem vigoremque. Spiritum ut ſemel admiſit, eo carere nequit, niſi vitæ diſpendio, nec quotidianus famis ſitiſque ſenſus minorem ipſi facit ad vitam cibi potioniſque neceſſitatem. Aër, alimenta aſſumpta quò abeunt ? Unde pars hæc quaſi melioris ſortis in interiora corporis admittitur ; illa infelicior excluditur ? quid hæc excretorum ab aſſumptis varietas ? unde hæc pulſus ſapientia ? quæ ratio ſomni eſt, quæ vigiliæ ? Nec minùs mirum quod adverſam valetudinem facit, quàm quod ſecundam : idem homo frigore torpens, mox diffuſo per artus calore torretur : contenta in imo ventre morbi materia mox fertur ad caput, mox è capite provolvitur ad imum ventrem : tentantur pedes frigore, illico dolet alvus & plus ſolito fertur : concuſſo ictoque validiùs cerebro, ventriculus convellitur, & viciſſim dolores ventriculi ad cerebrum pertinent : inſultus Epileptici, unde tanta toti homini perturbatio, ſæpius ab extremis corporis oriuntur ; quantus ſit uteri cum muliere omni conſenſus hyſtericæ affectiones quotidie declarant. Hæc & ſimilia quâ organorum molitione gerantur nemo noſſe ſe profiteatur, niſi eidem intima & exquiſitior corporis fabrica patuerit. An datum hoc humanæ induſtriæ, meritò dubites, nedum nobis tam contigerit eſſe beatis. Ne quis hâc in re nimiùm ſibi blandiatur, iis quæ & notiora ars exhibet cavebit confidere, & quâ ex parte ſua in ſcrutando corpore aut deficere aut falli poſſit obſervatio, cautè explorabit.

I I.

QUISQUIS latentis naturæ cognitionem ſectatur, is diligenter circumſpiciat quam inſiſtat viam, quis ſit explorandi modus tutior, quæ

instrumenta quibus genuinæ rerum facies se prodant, quid arti negatum sit, quid tribuendum; decipitur Physicus dùm omni artis adhibito conamine, omnia, quæ cernit effecta, soli naturæ refert accepta, nihil arti affingit: hæc sæpiùs addit, aut detrahit ex rebus ipsis, aut alio quovis immutat modo sic, ut quæ diu quæsita eruimus, jam non naturæ, sed artis aut utriusque saltem partus exeant. Sic chymia per varios explorandi modos mixtorum principia conquirit: frustra. Non genuina illa & qualia insunt mixtis, sed ignis adulteratione prorsùs alia exhibet. Quin & recentiorum Physicorum experimenta, instrumenta & superstructæ hypotheses non tam naturæ cognitionem promovêrunt, quàm humani ingenii in fingendo subtilitatem declarârunt. At quô nobis vera corporis humani scrutatio contingeret, admirabilis hæc continuatio partium, quibus id constat, eâ arte dissolvenda esset, ut minutissima in eo perspici possèt circumscripta cujuslibet organi figura, Dædalea vasorum distributio, perlabentium humorum indoles & scaturigo foret cognoscenda: nihil denique ignorandum eorum quæ natura clausit, puta singulorum positura, color, figura, magnitudo, ordo, durities, mollities, lævor, confractus, processus singulorum & recessus, milleque alia ejusmodi, quæ vereor ne diù intrà artis anatomicæ vota sint. Hæc quantùmvis variis instrumentis adjuta, experimentis aucta & artificum innumerorum industriâ locupletata sit, nusquam aperiet detegetque arcanum illud quo struitur homo artificium.

¶ II.

ANATOME ars secandi corpora prioribus Philosophis ac Medicis non ignota. Abderitam Democritum diversa secantem animalia vidisse se prodidit Hippocrates rei Anatomicæ nec ipse rudis. Herophilus, Erasistratus vivos homines à Regibus è carcere acceptos inciderunt, crudele. At hominum nocentium suppliciis, remedia populis innocentibus seculorum omnium quæri posse existimabant. Plusquam sexcentas vivorum animalium sectiones administrasse se profitetur Galenus. Verùm quæ vix vagabat vetustis hisce temporibus longoque seculorum tractu jacuerat ars debilis, tum robustis præsertim adolevit viribus hâc ætate nostrâ: scilicet recentioribus Geometriæ, Physices, Artium Mechanicarum adjumentis, novâque instrumentorum accessione plura viderunt in corporibus quæ priùs abdita latebant: Ejusmodi sunt orbicularis sanguinis per universum corpus itus & reditus perennis, splendidi lymphæ canales, lactescentes chyli ad cordis ostia commeatus, Glandularum ac tubulorum in visceribus contorti glomeres. Hæc aliaque sua recens ætas numerat inventa: Nec mirum quibus præsto sint veteribus Anatomicis partim ignota aut non usurpata instrumenta Syphones, Folliculi, Ligaturæ Microscopia &c. quorum ope exiliora persequi vasa & in tenuissimos usque penetrare viscerum recessus putant Neoterici. His profecto magnam in secando dexteritatem, at statim non omnia tribuas. Esto sanè multa protulerit nova recentior Anatome, at quantò plura relinquit intacta, imo quam multa corrumpit? Si dubitas, instrumentorum corpusque secandi conditionem intuere, & fateberis multam ubique infidæ & minùs accuratæ demonstrationis suspicionem adesse.

IV.

NULLUM est instrumentum Anatomicum quod omni ex parte reprehensione careat. Cultros & scalpella, sectioni maximè dicata instrumenta, solidiores partes non admittunt, alias verò si velis attingere molliores; cujus generis sunt cerebrum, cor, pulmo, lien, hepar aliaque viscera quæ, uniformis texturæ visa, intus tamen compositissima sunt & ex innumeris organis conflata (quod maximum naturæ artificium in exiguo plura claudere) mirum si in hæcce viscerum tenuissima stamina vel acutioris scalpelli penetret acies: crassum quippe & rude instrumentum, scindit & amputat quæ integra servari debent, quæ separanda vix attingit, quod transversum rectum, quod angulatum obtusum truncando efficit sicque genuinos in partibus caracteres delet, novos exprimit. Syphonum ope, vasorum ductus, valvulæ ipsis appositæ, liquorum in partes effluxus explorantur; ab his tamen disrumpi potiùs, quam aperiri debilis resistentiæ vasa tenuiora vero simile est, positasque, si quæ sint, in ipsorum cavitatibus valvulas obteri, & sæpiùs quantúmvis liquor validè trudatur, is hæreat ad vasa carnium mole oppressâ necesse est. Folliculorum penè par ratio, namque & fibrillæ viscerum tenuiores aërem validiùs impulsum non sustinent, ipsumque respuunt partes aut caloris absentiâ collapsæ aut succis concretis occlusæ. Non satis laudandus in investigando liquorum tramite ligandorum vasorum usus, idem tamen in nervis fallax & infidus. Hi constricti nullum tumorem præ se ferunt, quem tamen succus nerveus, cujus existentia vel sui ipsius circuitu astruitur, præbere debuerat. Jam verò Miscroscopia ipsa tibi suspecta erunt, si attenderis à minutissimo visionis centro, colores ita rebus explorandis affundi, ut quis verus earum sit nativusque color dijudicari nequeat, ac ea quæ sic interpolatis visionibus percipiuntur, fieri posse, ut discreta appareant, quæ verè unita & continua sunt. Demum circa res eminùs positas fallimur radiis ad retinam usque non pertingentibus, quidni circa res microscopii ope viciniores radiis ultrà retinam coëuntibus? cautè igitur tot quæ microscopiorum acies reseravit, fidem habeas. Tecumque sic statuas à curiosis istis corporis indagatoribus pleraque supposita magis, quàm demonstrata.

V.

HÆC sunt præcipuorum instrumentorum vitia; ex ipsâ verò corporis secandi parte non minora occurrunt incommoda. Corpus humanum non secatur jam nisi mortuum, eoque nomine infida semper futura est humani corporis cognitio: quoquo modo mors obtigerit, varias subeunt mutationes viscera, quibus nativa eorum facies alteretur: dùm homo lucis usurâ fruitur, viscera ubique vaporibus invicem emissis, calore spirituque perfusa quandam habent mollitiem, lævoremque, qui mortuo statim deperit. Quam mille exiguiora vasa spiritibus liquoribusque pervia in viventibus, oblitterantur in mortuis. Venæ chylum deferentes, ductus thoracicus, lymphatica vasa usûs tam conspicui vix ab aliquot annis sese prodiderunt, imò & vix reperiuntur; quid censeas de tot aliis minoris molis partibus, quas reverâ existere probabile est, tametsi industriam artificum fugiunt. Fortè quis ex vivorum animalium sectione compensare crediderit si quid nostri corporis cognitioni deficit; nihilô tamen plus certitudinis meo quidem judicio expectet ex his quæ tantâ violentiâ quæruntur. Ex dolore omnis perturbatur œconomia

naturalis, irrequieti quoquoverſum ſine ordine, ſine lege feruntur ſpiritus, ſuos quandoque rumpunt cancellos, inflant partes quæ ſubſident, aliarum tenuem delent texturam ſic, ut color, lævor, mollities, durities ſimiliaque omnia talia inciſo eſſe nequeant, qualia integro fuerunt. Si enim metu, dolore, cruditate, inediâ, laſſitudine, aliiſque mediocribus affectionibus inviolata corpora mutantur, quantò magis interiora corporis quibus major mollities & lux ipſa nova eſt, ſub graviſſimis vulneribus, & ipsâ trucidatione mutabuntur: ut ut tamen nullis hæc brutorum ſectio occurreret reprehenſionibus, homo belluis multum intereſt.

Ergo interioris corporis humani infida cognitio ex anatome.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Franciſcus le Rat.
M. Ludovicus Labbé.
M. Andreas Enguehard, Profeſſor Regius.
M. Joſephus Thomaſſeau.
M. Ludovicus Poirier.
M. Petrus Bonnet-Bourdelot.
M. Germanus Preaux, Profeſſor Regius.
M. Rolandus Merlet.
M. Franciſcus Pajot, Antiquior Scholæ Magiſter.

Proponebat Lutetiæ JOANNES GELLY, à ſancto Paulo de Fœnoüilledes Electenſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1693.

Apud Franciſcum Muguet, Regis, & Facultatis Medicinæ Typographum.